

KREŠTĀN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

<p>Predplatná cena : Na celý rok - - - - 4.- koruny. Na pol roka - - - - 2.- : Na štvrt' roka - - - - 1.- : <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p>	<p>Hlavný redaktor : Dr. ALEXANDER ERNSZT Zodpovedný redaktor : JÁN BARTOS, krajinjský vyslanec Za vydavateľstvo zodpovedný : JÁN MOLNÁR, pápežský prílát</p>	<p>Redakcia a vydavateľstvo : Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám <i>sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dia tarify. Rukopisy sa nazpak nedávajú.</i></p>
---	--	---

Krajinjské organisačné shromaždenie Kresťanskej Soc. Ľud. Strany.

Kresťanský ľud postavil sa na nohy po celej krajine. V nedeľu, 14. apríla bolo v Budapešti také obrovské shromaždenie Kresťanskej Sociálnej Ľudovej Strany, že podobného ľudia predtým vôbec ani nevideli. Útrapy a zkušnosti svetovej vojny veľa tisícom ľudí otvorily oči, tak že včul už každý rozmýšľajúci nahliada, že jedine to môže byť pevným základom spoločného blaha nášeho, keď celý kresťanský ľud sdruží sa v jednom tábore. Len to môže byť našou budúcnosťou, keď ku sdruženiu všetkých síl kresťanskej spoločnosti, sdružíme všetky sily kresťanského ľudu. Rečníci organisačného shromaždenia hovorili v mene kresťanských spoluobčanov našich celej krajiny. Zápalisté reči, ktoré povedali *Giesswein, Haller, Miklós* a *Huszár*, boly ohnivé vyzvania ku započatiu novej práce po celej krajine. Sila ľudu začína sa už uplatňovať vo verejnom živote našom. Katolícka politika prítomne už, buď Bohu chvála, nenie osobnou vecou jednotlivých ľudových vodcov, *lež celej kresťanskej spoločnosti svätou záležitosťou.*

S radostou a prenikavým hlasom zvestujeme, že ľudová strana žije, kresťanská ľudová strana sa vyvinuje, vzrastá a prekvitá, tak že nepriatelia jej sa už pred ňou trasú a pracujúci ľud kresťanského Uhorska všetku príčinu má k tomu, aby skvelej budúcnosti tejto strany v ústrety hľadel s najpevnejšou nádejou.

Priebeh skvele podareného organisačného shromaždenia bol nasledovný:

Organisačné shromaždenie, za prítomnosti prepočetných popredných členov strany a obrovského množstva obecenstva, v poradnej dvorane starej snemovne zahájil spravujúci podpredseda kresťanskej ľud. strany, krajinjský vyslanec dr. *Simonyi-Semadam*, ktorý po srdečnom privítaní prítomných poukázal na tie problémy, ktoré boly pohnútkou ku svolaniu tohoto organisačného shromaždenia. Medzi týmito pohnútkami najdôležitejšou

je volebné právo. Práva prislúchajú len tým, čo so zaujatosťou chovajú sa ku nim a tomu aj skutkami dávajú výrazu.

Terajšia svetová vojna nie je zápasom jednotlivých zainteresovaných skupenín, jednotlivých mocnárov, lež celistvosti národov, preto aj v nej táto celistvosť vydobíť si má prislúchajúce jej práva. Daromné je do boja hádzanie veľkých vrstiev, ich zápasy nedosiahnu žiadnych úspechov; jestli ich čiastky nestoja pod sjednoteným duševným vodcovstvom, ich čiastky rozdrobia svoje sily, ako toho dôkazom sú udalosti Ruska. Ako na tretiu zkušenosť zo svetovej vojny poukázal na tú skutočnosť, že ačpráve sme mnohokrát v menšine boli, predsa sa nám pošťastilo vydobíť rozhodné víťazstvo, bo vysvetlenie toho úspechu najšť možno v správnej organizácii a v dobrom vodcovstve.

Kolkokrát tieto dve potrebné veci chybovaly v našich kresťanských pohyboch, vždy sme len my mali z toho škodu. Zkušnosti zo svetovej vojny nech nám slúžia k poučeniu i v našom vnútornom živote politickom. Naším programom nech je, aby sme každému viacej mohli dať z hmotných vecí, viacej z práva a z kultúry. Politickej akcie našej konečným cieľom a pohnútkou nech je tá vznešená myšlienka: *navrátenie sa k Bohu.* My vývin našej krajiny hľadáme na ceste vykázanej kresťanskými mravmi. Nie ku nenávisti, závisťi a ku rozhorčeniu, lež ku vzájomnému porozumeniu zakladáme stranu. Naša akcia vtedy povedie k úspechu, keď pod dobrým vodcovstvom pevne sa zorganizujeme. Zorganizujeme sa a utvoríme dla možnosti veľké jednoty, nie rozdrobené, pod osobitným vodcovstvom a po osobitných cestách. Táto myšlienka bola základom nášeho sdruzenia.

Predseda ku vedeniu zápisnice požiadal Adama Persiana a Karola Kocsána.

Alexander Giesswein

v jeho reči vysvetlil, že keď pred osem rokmi vystúpil z ľudovej strany, urobil to preto, aby kresťanské robotníctvo oratoval kresťanstvu. Odtedy zmenily sa časy a včul kresťanskí socialisti zase sú v jednom tábore

s ľudovou stranou, bo sa dokázalo, že keď za tenistý cieľ bojujúce tie dve strany ruka v ruke jednu a totožnú cestu nastúpia, vtedy môžu vydobíť kresťanský demokratický vývin. Porovnáva reformy roku 48. s inými prácami demokratického smeru, ktoré sa v mnohom srovnávajú. Behom časov sociálna myšlienka, sociálna idea vstúpila do popredia otázok. Túto myšlienku previesť na kresťanskom základe, to viedlo ku tomu, aby kresťanská sociálna strana spojila sa s ľudovou stranou. My sme socialisti v najšlachetnejšom smysle slova, my nechceme boj proti triedam, lež medzi triedami harmoniu, my nebojujeme proti ľuďom, lež jedine proti kapitalistickému systému, ľudí a národy v ich základoch pustošiacemu, púšťame sa do boja. (Hlučné éljen.)

V najbližšom čísle uverejníme veľavýznamné reči, ktoré v organisačnom shromáždení povedali krajinští vyslanci kresťanskej ľud. strany Štefan *Haller* a Karol *Huszár*.
(Dokončenie nasleduje.)

Zprávy domáce.

Vládna krísa. — Wekerle, Tisza a Burián na výsluchu u jeho veličenstva kráľa.

Jeho veličenstvo kráľ Karol v utorok, 16. apríla v budínskom hrade predpoludním prijal na výsluchu najsamprv ministrapredseda Alexandra Wekeleho, ktorý jeho veličenstvu podal zprávu o uzavretí pondelkovej ministerskej rady a o svojej porade s grófom Štefanom Tiszom v otázke volebného práva.

Ministerpredseda bol ešte v pracovni kráľa, keď sa pred kráľovský hrad doviezol gróf Tisza a o pár minút neskôršie spoločný finančný minister barón Štefan Burián. Tisza a Burián dostali pozvanie na výsluch ku kráľovi, ale audiencia nebola v pracovni kráľa, bo kráľ si zaumienil, že o 10. hodine odcestuje do Alcsutha na návštevu arcikňažny Klotildy. Jeho veličenstvo teda na ceste vypočul Tiszu a Buriána. V prvom automobile sedel kráľ, na jeho ľavici gróf Tisza. V druhom automobile sedel spoločný finančný minister barón Burián s uhorským nádvorníkom grófom Mikulášom Széchenom.

Kým bol kráľ v Alcsuthe, členovia vlády o 11. hodine v palote ministerpredsedníctva sišli sa ku ministerskej porade, na ktorej krem ministrov Szterényiho a Unkelhäusera prítomní boli všetci členovia vlády. Ministerská rada zaoberala sa so záležitosťou volebného práva.

Jeho veličenstvo o 1/22. hodine sa vrátil z Alcsutha do budínskeho kráľovského hradu. V kráľovom automobile teraz sedel barón Burián. O 2. hod. kráľ raňajkoval, na raňajkách krem kráľovho sprievodu boli aj gr. Tisza a barón Burián. Tisza a Burián z kráľovského hradu šli do paloty ministerpredsedníctva, kde sa najprv Tisza, potom Burián asi za polhodiny radili s ministerpredsedom Wekerlom.

Potom kráľ prijal na výsluchu ministra a latere grófa Aladára Zichyho, načo sa kráľ povozil po meste. Pri kráľovi sedel gróf Aladár Zichy.

Medzitým u ministrapredseda boli ustavičné porady medzi Tiszom, Buriánom a členami vlády. O 4. hodine členovia vlády vydržovali ministerskú radu. Ministerská rada vzhľadom na to, že vláde nateraz nestojí k službe tá miera prostriedkov, ktorú považuje za potrebnú, aby volebnú reformu mohla uskutočniť, dohodla sa, že v tejto záležitosti v stredu bude vydržovať ministerskú radu. Na tejto ministerskej rade vláda uzavrela, že zadakuje.

Jeho veličenstvo kráľ v utorok v noci o 1/211. hodine na osobitnom dvornom vlaku odcestoval z Budapešti. Krátko pred odcestovaním prijal ešte na výsluchu ministrapredseda Wekerleho v budínskom hrade a ministra pravosúdia Vilhelma Vázsonyho vo vagóne dvorného vlaku.

Vzhľadom na vládnú krízu zasadnutie snemového volebno-právneho výboru predbežne vystalo.

Barón Burián zahraničný minister.

Poloúradná Uhorská telegrafická kancelária oznámila: Jeho veličenstvo kráľ svojim najvyšším uzavretím v utorok, 16. apríla spoločného finančného ministra baróna Štefana Buriána vymenoval za ministra cis. a kráľ. domu a zahraničných záležitostí. Ako sa Uhorská telegrafická kancelária dozvedá, volba preto padla na baróna Buriána, lebo odhliadnuc od toho, že požíva dôveru kráľa, podrobne pozná všetky predchádzajúce udalosti, ktorých dôkladné poznanie je mimoriadne dôležité v súvisi s medzinárodnými smluvami, o ktorých sa bude vyjednávať. Zahraničný minister si aj naďalej podrží vedenie spoločného finančného ministeriuma.

Dľa chýru odstupujúci zahraničný minister gróf Czernin za svojho nástupcu odporúčal grófa Štefana Tiszu, ktorý sa ale nepodujal a namiesto seba odporúčal baróna Buriána.

Zadakovanie vlády.

V stredu, 17. apríla predpoludním v palote ministerpredsedníctva, ako sme výš udali, odbývala sa ministerská rada, ktorej predsedal ministerpredseda Alexander Wekerle. Na ministerskej rade krem ministra obchodu Jozefa Szterényiho a krem ministra okolo osobnosti jeho veličenstva kráľa grófa Aladára Zichyho prítomní boli všetci členovia vlády. Na ministerskej rade, ktorá trvala za krátky čas, vláda uzavrela, že podá kráľovi demissiu a prítomní členovia vlády podpísali listinu zadakovania.

Listinu o zadakovaní vlády predostreli jeho veličenstvu kráľovi. V politických kruhoch všeobecne má sa za to, že vymenovanie nového ministrapredseda a utvorenie novej vlády nemôže dlho meškať a to tým menej, bo dočasný rozpočet koncom apríla vyprší a zavčasu sa treba postarať o predĺženie jeho platnosti, aby nenastal exlex.

Z ohľadu riešenia vládnej krízy významným je stanovisko 48-nickej ústavnej strany.

U predsedu 48-nickej ústavnej strany gr. Juliusa Andrásyho v stredu, 17. apríla popoludní bola dôverná porada, na ktorej zpomiedzi zadakovaných ministrov

prítomní boli gróf Apponyi, Ján Tóth, Vilhelm Vázsonyi a gróf Móric Esterházy. Na porade bola reč o záležitosti volebného práva a o stanovisku vládnej strany voči kríze.

Stanovisko 48-nickej ústavnej strany.

Z 21 členov pozostávajúca predsednícka rada 48-nickej ústavnej strany vo štvrtok, 18. apríla popoludní o 5. hodine pod predsedníctvom grófa Juliusa Andrásyho vydržovala zasadnutie, na ktorom boli prítomní: ministerpredseda Wekerle, ministri gróf Apponyi, Popovics, Szterényi, Tóth, Vázsonyi, knieža Windischgraetz a Földes, ďalej politickí štátni sekretári. Na zasadnutí, ktoré trvalo do 8. hodiny, pojednávali o politickom položení, pofažne o stanovisku, ktoré má 48-nická ústavná strana zaujať v záležitosti zaďakovania vlády.

Predsednícka rada po živej debatte, v ktorej aj ministerpredseda Wekerle rozvinul svoje stanovisko, prijala resolúciu, ktorá hovorí, že 48-nická ústavná strana *prechováva úplnú dôveru ku vláde, nezmenene prdrža sa podstaty predostretej volebnej reformy* a schvaľuje, že vláda zaďakovala, lebo nemala potrebné prostriedky, aby volebnú reformu v sneme previedla. 48-nická ústavná strana *náklonná je podporovať len takú vládu, ktorá si v úplnej miere osvojí stanovisko odstupujúcej vlády v záležitosti volebného práva a neobmedzí mieru v terajšom volebnom návrhu obsaženého rozprestretia práva*. Resolúciu prijali jednohlasne. Z poverenia predsedníckej rady prijatú resolúciu piatkovej porade 48-nickej ústavnej strany predostrel Gabriel Ugron.

Ministerpredseda Wekerle zo zasadnutia predsedníckej rady odchádzajúc z klubu 48-nickej ústavnej strany, pred shromaždenými osvedčil sa nasledovne:

— Pánovia, v úplnej miere podržujem svoj program, ktorý som bol počas predstavenia sa vlády rozvinul. Prírodzene podržujem Vázsonyho volebný návrh, *pridržam sa jeho podstaty, ale nepridržam sa každej jeho lítery*.

Z ohľadu utvorenia sa politického polozenia významným je, že všetci, ktorí prehovorili na zasadnutí predsedníckej rady 48-nickej ústavnej strany, jedno-myseľne vyhlásili, že vládna strana s pracovnou stranou *nezúčastní sa v žiadnej koncentrácii* a keby pracovná strana svojim držaním sa znemožnila 48-nickej ústavnej strane pcdovať sa na zostavenie vlády, strana prejde do opozície a začne najostrejší boj proti pracovnej strane.

Listinu o zaďakovaní vlády vo štvrtok, 18. apríla podpísali aj Szterényi a gróf Aladár Zichy. Listinu osobitý kurír zanesol do Viedne jeho veličenstvu kráľovi.

Zmena v kresle zahraničného ministerstva.

Úradný časopis 18. apríla uverejnil najvyššie rukopisy, ktoré kráľ upravil na grófa Czernina a na baróna Buriána. Rukopisy znejú takto:

Milý gróf Czernin!

Keď Môjho spoločného finančného ministra baróna Štefana Buriána súčasne vymenúvam za ministra

Môjho domu a zahraničných záležitostí, v úplnej milosti prepúšťam Vás z tohto Vášho úradu, taktiež z ďalšieho spravovania záležitostí, čím som Vás Mojím dňa 15. t. m. datovaným rukopisom popri prijatí Vášho zaďakovania poveril.

Z jednej najvýznamnejších dôb svetovej historie a všetkých časov s obetavosťou a neunavným povedomím povinnosti slúžili ste politike, ktorá musí zostať smerodajnou pre Môj dom a pre Moje štáty a ktorej zdary ku Vášmu oprávnenému zadosťučineniu nemožno Vám odtajiť, nakoľko Vy ste sprostredkovali v prvom rade prvé uzavretia pokoja v prospech trpiaceho ľudstva.

Týmto ste si zadovážili zaslúžené nároky na Moju nehynúcu vďaku a najúplnejšie uznanie, čomu týmto čo najvrelšie dávam výraz a na zovňajší, bárs ani z ďaleka úplne zodpovedajúci znak čoho ku Vášmu veľkému krížu Môjho rádu sv. Štefana udeľujem Vám diamanty.

Nie menej chcem Vás ubezpečiť o Mojej trvacej dobroprajnosti, taktiež o tom, že pevne úfam, že Vašu mimoriadnu schopnosť Ja, taktiež Moje štáty v budúcnosti nebudú stále postrádať.

V Budapešti 16. apríla roku 1918.

KAROL, vl. r.

Czernin, vl. r.

Milý barón Burián!

Keď Vás v milosti prepúšťam z úradu Môjho spoločného finančného ministra, súčasne Vás vymenúvam za ministra Môjho domu a zahraničných záležitostí a poverujem Vás predsedaním v spoločnej ministerskej rade. Súčasne na Vás sverujem spravovanie Môjho spoločného finančného ministerstva.

V Budapešti, 16. apríla roku 1918.

KAROL, vl. r.

Burián, vl. r.

Udalosti svetovej vojny.

O najnovších udalostiach svetovej vojny podávame nasledovné zprávy:

Západné bojište. Dľa zprávy nemeckého hlavného válečného stánu, uverejnenej 20. apríla: Na flanderskom poli jám medzi nemeckými výskumnými oddeleniami a medzi belgickými a anglickými strážami opätovne vyvinuly sa menšie bitky. Silné útoky nepriateľa, ktoré zo severného a severozápadného smeru urobil na Wyt-schaete, nemecké čaty odrazily. Nepriateľ už vo svojich posíciach utrpel veľmi ťažké ztraty v nemeckej zničujúcej palbe. Medzi Bailleulom a La Basée delostrelectvá vyvinuly silnú bojovnú činnosť. Od Béthune na severozápad čaty nemeckej pechoty postúpily proti nepriateľským čiarom od kanála La Basée na sever a úkoristily niekoľko kanónov. Pri Festhuberte a Givenchy bol zameňavý boj, kde nemecké čaty zajaly 600 mužov.

Pri Avre po delostreleckej, od niekoľko dní zvýšenej činnosti včera nasledovaly silné, hlboko rozčlánko-

vané francúzske útoky proti Morriselu a Moreuilu. Na oboch brehoch Avre husté útočivé valy marne útočily cez horu Senecat a na oboch stranách hradskej Ailly—

Hindenburg a Ludendorff na západnom fronte.

Morenil. V rozhorčenom boji nemecké čaty odrazily nepriateľa, ktorý utrpel krvavé ztraty.

Od 10. do 15. apríla Nemci na mesto Reims vystrelili 130.000 granátov. Celé mesto je srúcané, verejné stavania a paláce sú zničené, ulice a námestia zmizly s povrchia zeme. Celé mesto vyzerá ako veľký cintor. Angličania nepretržene prevádzajú ich čaty na západné bojište. Väčšina týchto anglických vojakov pozostáva z nedospelých, ku vojenskej službe zcela nevyvíčených ľudí.

Uhorské a rakúske čaty v Belgicku. Ako z Hágy 22. apríla oznamujú, v minulé dni uhorské a rakúske čaty v dlhých železničných vlakoch tiahly cez mesto Lüttich. V mestách Antverpen a Gent má byť tiež mnoho uhorského vojska.

V celej anglickej armáde na západnom bojišti panujú hrozné zmätky.

Talianske bojište. Na tyrolskom fronte minulého týždňa bola živšia delostrelecká palba. Taliani ináč na celom ich fronte robia veľké prípravy ku odrazeniu našej offensívy.

Bombardovanie Paríža zo zázračného kanóna Nemcov aj v minulom týždni vo veľkom strachu držalo Francúzov. Nemecké granáty padaly na Paríž nielen vo dne, lež ešte aj v noci.

Turecké bojište. Veliteľstvo anglických čiat v Palestíne, po utrpení ťažkej porážke pri Jordáne, veliteľstvo tureckých čiat prosilo o zastavenie nepriateľstva

cieľom pochovania veľkého počtu padlých. Na fronte v Kaukaze turecké čaty zaujali mesto Batum.

Vojna v povetří.

Nemeckí letúni minulého týždňa úspešne bombardovali Paríž a viacej miest na anglickom pobreží. Najnovšie už aj v Newyorku boja sa bombardovania nemeckých letúňov.

Zprísnený boj podmorskými loďami.

Nemecké podmorské lode, dľa úradnej zprávy vydanéj 20. apríla, v minulom týždni ponorily šesť parníkov a päť plachtových lodí s obsahom 26.000 tún.

Koľko obilia možno si zadržat pri terajšom rekvirovaní.

Dľa jednotných úprav, ktoré rekvirujúcim medzítкам z príležitosti teraz prevádzanej prísnej rekvirácie vydal Krajinský stravovací úrad a jednotliví vládni komisári pre záležitosti verejného stravovania na pozostávajúcu ešte čiastku tohto gazdovského roku (od apríla) môžu si zadržat:

Tí, ktorí nie sú dorábatelia do 15. augusta obilia na chlieb pre 1 osobu 40 kilogrammov, pre 2 osoby 80, pre 3 osoby 120, pre 4 osoby 160, pre 5 osôb 200, pre 6 osôb 240, pre 7 osôb 280, pre 8 osôb 320, pre 9 osôb 360, pre 10 osôb 400 kilogrammov.

Tí, ktorí sú dorábatelia do 15. júla môžu si zadržat pšenice alebo raže pre jedného vyše 15-ročného mužského 45 kg., pre dvoch 90, pre troch 135, pre štyroch 180, pre piatich 225, pre šiestich 270, pre siedmich 315, pre ôsmich 360, pre deviatich 405, pre desiatich 450 kg.; pre jedného niže 15-ročného mužského alebo pre jednu ženskú 31 kg., pre dvoch 62, pre troch 93, pre štyroch 124, pre piatich 155, pre šiestich 186, pre siedmich 217, pre ôsmich 248, pre deviatich 279 a pre desiatich 310 kilogrammov.

Múka sa takto preráta na obilie: Jednému kilogrammu múky zodpovedá 1.40 kg. obilia, 2 kg. múky 2.80 kg. obilia, 3 kg. múky 4.20 kilogrammom obilia, 5 kg. múky 7 kilom zrna, 6 kg. múky 8.40 kilom obilia, 7 kg. múky 9.80 kilom obilia, 8 kg. múky 11.20 kilom obilia, 9 kilom múky 12.60 kilom a 10 kilom múky 14 kilom obilia.

Pri žencoch v smluve vyjednané obilie nevezme sa do ohľadu, lež pre jedon pár žencov možno zadržat 10, dľa malých jutár 9, dľa kat. jutár 13 kilogrammov pšenice alebo raže, alebo poloviny.

Pre dočasného robotníka, ktorý uzavrel smluvu, od počiatku práce do 15. júla možno zadržat 13 kilom pšenice alebo raže. V smluve vymienené obilie neslobodno vziať do ohľadu.

Pre 1 zápražného koňa počnúc od apríla slobodno zadržat 84 kg., pre 1 ťažkého koňa 157 kg., pre 1 vajčiaka 360 kg., pre niže ročné zriebla 30 kg., pre niže poldruha ročné teľa 16 kg., pre býka-plemenáka 33 kg.

ovsa alebo kukurice, pre kanca 33 kg. kukurice, pre mašicu s prasci 40 kg. kukurice a 26 kg. jačmeňa, pre ošípanú 6½ kg. jačmeňa alebo kukurice, pre jahňa 4 kg. ovsu, jačmeňa alebo kukurice. Ortodoxní židia pre 4 husy smú si zadržať 60 kg. kukurice. Pre hydinu slobodno zadržať len výcudky.

Pre jedného krmníka, jestli ho majiteľ kŕmi s vrchnostenským dovolením, na mesiac slobodno nechaf 100 kg. kukurice. Bez vrchnostenského dovolenia ošípané na vytučnenie kŕmiť neslobodno.

V súvis s terajším rekvirovaním obilia všetky na vytučnenie kŕmené ošípané treba popísať a potom koncom každého týždňa treba ich oznámiť obecnému predstavenstvu.

Pre dojnú kravu slobodno zadržať 113 kg. kukurice, ale len v tom páde, jestli sa majiteľ v smluve zaviazal, že mlieko bude odovzdávať na verejnú potrebu.

CHYRNÍK.

Z biskupstva spišského. Jeho excellencia, osvietený pán biskup spišský dr. Alexander Párvy v svojom tohoročnom štvrtom obežnom liste uverejnil vyzvanie prešporského cis. a kráľ. poľného hlavného kňazského úradu, v ktorom vyzvaní ten úrad prosí kňazov, aby pre pozorovacie stanice z ruského válečného zajatia navrátiť sa našich vojakov vo svojich farnostiach sbierali a hlavnému kňazskému úradu do Presporka poslali dobré čítania: časopisy, letopisy, knihy, modlitebné knižky akejkoľvek reči monarchie, ďalej ružence (pátričky). Mnohí z našich vojakov navrátiť sa nasiaknutí ruskými revolucionárskymi ideami. Následkom nariadenia poľného biskupa najvýtečnejší poľní duchovní urobia síce všetko možné, aby tých zvedených našich vojakov znovu získali vlasteneckej idee a cirkvi, vydržiavajú pre nich stále missie, lež k veľkej pomoci by im bolo keby vojakov zaopatril mohli dobrým čítaním. — Do Kolačkova za farára vymenovaný je terajší smižanský kaplán Ján Bukna.

Dobročinnosť biskupov. Päťkostolský biskup gróf Julius Zichy z tej príležitosti, že ho jeho veličenstvo kráľ vymenoval za vnútorného tajného radeu, obetoval na kultúrne a karitatívne ciele 10.000 korún. — Veľkoveľvaradínsky biskup gróf Mikuláš Széchenyi obetoval pre našich z ruského válečného zajatia sa navrátiť hrdinov 2000 a Collegium Marianum ústavu daroval tiež 2000 korún.

Púť do Svätého Kríža. Horliví ctitelia marianski aj v tomto roku 4. mája povedú púť na milostné miesto do Sv. Kríža. Slovenských bratov a nábožné sestry touto cestou prosia, aby na tejto púti zúčastnili sa čo možno v najväčšom počte a 4. mája ráno už o polsiestej hodine prišli na západné nádražie.

Kresťansko sociálne naukobehy v Prešporke. Prešporský kresť.-sociálny spolok každú stredu večer usporaduje prednášky pre svojich údov. Prednášku držal i gróf Billot.

Spojenie Lipt. Sv. Mikuláša a Vrbice. Zastupiteľský sbor veľkej obce Lipt. Sv. Mikuláša 28. júna roku 1911. uzavrel, že ministrom vnútorných záležitostí cestou stolice liptovskej podá prosbu o spojenie veľkých obcí Mikuláša a Vrbice v jednu veľkú obec. Toto uzavretie až dosiaľ nebolo prevedené, preto zastupiteľský sbor Mikuláša na svojom 4. apríla vydržiavanom zasadnutí uzavrel, že na uskutočnení plánu spojenia dvoch veľkých obcí všetkou svojou usilovnosťou bude nástožiť.

Organisovanie katolíckych robotníčiek v Prešporke. Robotníčky prešporskej súkennej a juta-fabriky v predošlé dni vydržiavali viac porád, na ktorých ich predseda Haverla a tajomník Tobler obznámili s kresťansko-sociálnymi ideami a vysvetlili prítomným potrebu organisovania na základe kresťansko-sociálnom.

Preložený kráľ. notár. Kráľ. notára dr. Štefana Beszkida, bývalého levočského advokáta, brata Antona Beszkida, krajinského ablegáta kresťansko-sociálnej ľudovej strany lubovenského okresu, minister pravosúdia z Nagyszöllösu preložil do Nových Zámok (Érsekujvár).

Prenasledovanie židov v Galícii. Dľa zpráv lebergských novín v Galícii sú veľmi časté prenasledovania židov. Na železničných vlakoch cestujúci židia častejšie sú najväčším nebezpečenstvom vystavení a bývajú od cestovateľov krvavo zbití. V meste Stryj vy-

Gróf Ottokár Czernin, bývalý zahraničný minister.

rabovali domy a obchody židov, samých židov ale do krvi zbili. V Galícii rozširujú letáky, v ktorých vyzývajú obyvateľstvo k prenasledovaniu židov.

Vyznačení košickí honvédi. Striebornú medailu hrdinskosti prvej triedy dostal pred nepriateľom padlý res. frajter Bartolomej Gábor; striebornú medailu hrdinskosti druhej triedy dostali: landšt. firer Michal Mazár, res. firer Ján Lehoczki, res. kapráli Georg Estok, Ján Volozsnyai, landšt. kapráli Georg Hamas, Ján Slakta, Ján Bodnár, Jozef Bisztirszky, kaprál Béla Berki, frajter Ludvik Paszternák, landšt. frajtri Georg Butkovszky, Jozef Herzsák, Št. Cséri, Ondrej Dsunkó, Jozef Adamcsik, Štefan Fejes, res. frajter Demeter Szekanyics, res. honvéd Jozef Velcsek, landšturmisti Pavel Galyas, Štefan Mikolay, Peter Szicsák, Ján Palinszki, Jozef Juhászesik, Ján Polacsek, Dávid Nagy, Georg Göböly, Štefan Kobza, Gabriel Katona, Franc Kujnics, Michal Czifranycs, Ján Varga, Ján Novák a Adolf Reich. Všetci z 9. honvédskeho peš. pluku.

Smrť. V Spišskej Novej Vsi (Igló) 9. marca práve o polnoci následkom porazenía na srdce neočakávane zomrel pensionovaný honv. plukovník Leó Danek v 57. roku života svojho. — Alexander Haáz, pensionovaný notár mesta Iglova, po dlhom trápení 12. marca zomrel v 68. roku života svojho. Nebohý za niekoľko rokov bol mestským notárom aj v Spišskej Belej. — Čestný kanonik, pens. farár Ján Štefanik 4. marca v Jágri zomrel v 79. roku života svojho. Nebohý, ktorý za 22 rokov učil v rožňavskom semeníšti, bol jedným z najzaslúžitejších a účty najhodnejších údov rožňavskej diecézy.

Žartovný zlodej. Nagyváradský r.-kat. farár dr. Albert Aldor cestoval do Budapešti a na vlaku zaspal. Keď sa zobudil, videl, že mu bundička zmizla. Na mieste bundičky našiel list, v ktorom mu zlodej píše, že je v zúfalom položení, preto si berie bundu a pán velebný aby v tejto záležitosti nezakročil, bo veď i tak on, zlodej pocíti, čo je peklo. Kabát založí a kým mu peniaze budú trvať, s láskou sa bude rozpomínať na velebného pána. Cedulu, ktorú zlodej dostane v záložni, pán velebný nech hľadá na budapeštianskom policajnom hlavnom kapitanáte. Dr. Aldor na druhý deň teda šiel na hlavný kapitanát, kde už bol kýmsi poslaný list, v ktorom bola dr. Aldorovi adressovaná cedula zo záložne v Keckemétskej ulici, kde zlodejovi na bundu dali 2000 korún.

Tekovská stolica na svojom poslednom výborovom zasadnutí jednohlasne vyriekla, že dôverou pozdravuje vládu Wekerleho a ju podporuje vo vekovotvoriacej práci. Eleméra Técseyho vyvolili za assessora sirotského súdu a Alexandra Suhevicha za slúžneho.

250 korún vojacom. Istý Novoveščan vo Spiši pre vojakov 67. peš. pluku obetoval 100, pre vojakov 9. honv. peš. pluku tiež 100 a pre novovesskú rezervnú nemocnicu 50 korún.

Popradský Husz-park odkúpil keckemétsky hostinský a majiteľ hostinca Ludvik Kerekes za 240.000 korún.

Na viedeňský kostol pokoja vlni sossbierali 119.000 korún.

Počet jezuitov. Spoločnosť Ježišova teraz má na celom svete 17.121 údov: vysvätených kňazov 8451, klerikov 4549 a bráťov 4121.

Vystúpenie z anglikánskej cirkvi. V Anglicku najnovšie navrátili sa do cirkvi katolíckej štyria veľmi vážení anglikánski duchovní.

Hrdinská smrť uhorského letúňa. Vetroplavecký nadporučík Alexander Tahy srútil sa s výšky sedemsto metrov v blízkosti talianskej obce Mansne a zomrel. Tahy bol jedným z našich najneohrozenejších letúňov a práve v deň svojej hrdinskej smrti vydobil svoje deviate povetrné víťazstvo.

Každý si sám môže!
podošvy podrážaf!

Upotrebovateľom bezprostredne zasielame.

Kožená ochrana podošvy

„Glória“

0.	1.
25—30	31—34
1.50	1.80
2.	3.
35—39	40—42
2.20	2.60
4.	
43—46	
3.—	

Z opravdovej hustej vojenskej čistej podošvovej kože.

Pvoriadnej, zvlášte trvanlivej jakosti s klincami k tomu patriacimi.

„TRAPEDES“

Železné kopyto K 10.50

s pomocou ktorého každý sám ochranu na podošvy pribíjať a n. enšie opravy prevadzovať môže.

Pôvodné

„Pikard“ K — .80

„Makar“ K — .90

náčinia

ochrany podošvy a opätkov z ocele

a zo železa s cinkovanými končiarimi k upotrebeniu na bakanče, čižmy a topánky robotnícke.

Ku fajnejším topánkam pre pánov, panie a deti

Lilliput 5, hal.

náčinia z ocele s cinkovaným oxidovaným končiarom.

Kavirs 10 hal.

Obrázkový cenník zdarma a franko.

Z ochrany podošvy po pošte menej ako 6 náčinia poslať nemôžeme. Odpredávateľom, stravujúcim spolkom a objednávateľom väčšej zásoby výhody.

Imrich Kovács a Spoločník

Budapešť, IX/b. Üllői-ut 11. číslo.

Odsúdili 318 zdražovateľov. Budapeštianski detektívi odhalili v Lučenci špatný stravovací škandál. Ustálili, že viacerí údovia mestskej rady, tak mestský hlavný merník Zoltán Farkas, polic. podkapitán Andor Kuzma a mešťanosta Alexander Wágner falošnými kúpnyimi certifikátmi pomocou viacerých tamojších obchodníkov nakopili ohromnú zásobu kukurice a jačmeňa. Podžupan novohradskej stolice zaviedol proti verejným úradníkom disciplinárne vyšetrovanie. Pre zdražovanie spolu odsúdili 318 lúčenských občanov. Medzi tými sú: hlavný merník Zoltán Farkas, lekárnik Franc Lechner, Jozef Márkus, Gabriel Bródy, Gabriel Grünbaum, Samo Zacher, Jozef Noszári, Móric Léderer, Eugen Selmecezy, Ludvik Filó, Ludvik Rohoska. Najväčšiu pokutu dostal Móric Léderer, ktorého odsúdili na šesť mesiacov do väzenia a na 200 korún peňažnej pokuty, ostatní sú odsúdení do väzenia od 15 dní do troch mesiacov.

Zemplinské mesto Humeno (Homonna) ešte vždy je v rumoch. Po dnes nachádza sa v takom stave, ako po vtrhnutí Rusov. Hlavná ulica leží v rumoch. Nestará sa oň nikto. Po vtrhnutí v Humenom bez prístrešia ostalo 101 rodín. Obyvatelia prišli o majetok. Znivočení čakajú pomoc, odškodné. Pomocná akcia by už mohla dačo urobiť aj v záujme Humeného. Predbežne by upotrebením válečných zajatcov a vojenskej sily odstrániť mohli aspoň rupy a pod rumami pochovanú špinu. Z rumov nech vyberú upotrebitelný materiál a bezúrokovou požičkou aby sa začalo vystavenie. Majiteľ, sám na seba odkázaný, potreboval by celý majetok ku odstráneniu zbytočného materiálu.

Obeta pašovania dohánu. Spišsko-belanskí financí 19. marca chytili 18-ročného Haska Štorcha z Tilmanovej (Galícia), pri ktorom našli polštvrta kila dohánu. Mladý pašovateľ, ktorého financí do svojej úradnej miestnosti postavili pod stráž, napísal na husle svoj testament a lúčenie sa od svojich príbuzných v nemeckej a hebrejskej reči a potom vyskočil z poschodia oblokom na ulicu, kde mŕtvý ostal ležať. Dľa posledných slov jeho v živote svojom vždy bol nešťastlivý, bo mu plano vypadly všetky jeho podujatia.

Zo Spišskej Novej Vsi (Igló) píšú: Mesto Nová Ves na budapeštiansky Spišský Domov jednohlasne odhlasovalo 10.000 korún a k podobnej obete vyzvalo aj ostatné spišské mestá a dediny. Rímsko-katolíckej občianskej dievčenskej škole (polgárke) namiesto doterajších 4000 odhlasovali mestskej podpory 6000 korún, za čo sa poďakoval opát-farár dr. Franc Rolny. Novovesský katolícky ženský spolok založil domov nemluvniatok, aby chudobné ženy mali kde nechať svoje malé deti, keď idú do roboty. Jozef Kosztik, duchovný slovenského kostola, na ten cieľ obetoval 20 korún. Na uprázdnenú rim.-kat. učiteľskú stanicu zpomedi štýroch rekurentov jednohlasne vyvolili Gustáva Cservenku, ktorý ako výborný muzikant konať bude i úlohy kostolného sbormajstra.

Z Markušoviec (Spiš) oznamujú: Markušovská r.-kat. ľudová škola 15. marca zariadila vydarenú vlasteneckú slávnosť. Z tej príležitosti pre válečné siroty spišskej stolice sossbieralo sa 110 korún, ktoré boli odoslané stoličnému sirotskému súdu.

**Svrabľavosť,
Potenie,
Slnčný úpaľ,
Supanie kože,
Svrab a hostec,
Neduhy kože, rany,
Opuchliny a staré rany**

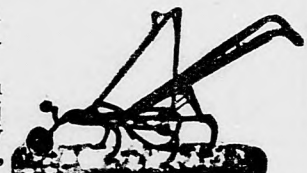
istotne lieči zákonom chránený prostriedok. Nešpiní a je zcela bez zápachu. Malý teglik 3 koruny, veľký teglik 5 korún, rodinný teglik 9 korún k tomu patriaceho borovčkového mydla cena 5 K. Adressa objednávok

Alexander Gerő, lekárnik Nagykovács 40.

Najlacnejší a najlepší prameň Jozef Marosi a Syn Esztergom 15.

strojov a železného tovaru veľký obchodný dom. Zo skladu zasiela zvláštnej jakosti ocelový pluh za 210.—, dvojité pluh za

390. K. Juno americkú koňskú motyku za 250.— K. Železnú bránu za 115.— K. Veľký obrázkový cenník na žiadosť posielame zdarma.

Každý nech si pýta cenník na doposničke.

Zázrak sveta je ohnivej ostroti ŠARKAN-KOSA

Jedným kúvaním 3 dni, jedným naostrením celý deň možno s ňou kosiť. Podobnej kose, ako je táto, ani v dobrote, ani v ľahkosti, ani v pružnosti není na celom širom svete. Za každú kosu úplna 3 rokov záruka a ktorá zodpovie zamení sa bezplatne. Zu zkúsenosti ale vieme, že medzi tisíc kusami není ani jednej zlej. Cenník tohoto, každému hospodárovi nevyhnutne potrebného nástroja zdarma posielame:

Sohr Pál šarkan-kosu rozposielajúce stredisko Somogyszil 45.

Oznamy prijíma administrácia

„Krest'an“-a

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28

Domácej doroby

Žlté bakanče z kravského remeňa s podráškami z orechového oreva pre dospelých 3,-80 korún. **Bakanče pre deti** dľa veľkosti 1-34 korún. **Kožené bakanče** s podráškami zo špaltskeže 15-100 korún. Nezodpovedne zplátky vezmem.

Schäfer Miksa, Budapest, I., Döbrentei-tér 4.

K vareníu mydla prostriedok

Mydlo si baskto doma môže variť s «Ö» chrannou známkom opatreným pevným prostriedkom ún vareníu mydla. 1 kg. namydli 3 1/2 kg. masli. Zásielky v 1/2 kg. s upravou upotrebenia opatrených zaobaleníach. Dorabujú: **Magyar Szappanmívék** dieňa mydla a ľubovonného chemiká neho tovaru

Budapest, VI. ker. Lőportár-utca 16. szám.

Modlime sa za pokoj!

Na tento účel najvhodnejšou modlitebnou knižkou je

Prosby za pokoj.

Sostavil ju Štefan Cséplő a prepracoval Ján Damborský. Táto modlitebná knižka na 158 stranách obsahuje modlitby za pokoj, za padlých hrdinov a 47 cirkevných piesní. V tvrdých doskách vkusne viazaná stojí 3 kor. 50 hal.; s poštovými útratmi 4 kor. Pri hromadnom objednaní dáme slevu.

Objednať možno u vydavateľa:

Kolomana Rózsú a jeho manželky

vydavateľstvo a knižtlačiareň

Budapest, VII., Szentkirályi-utca 30.

Svrabľavosť, lišaj, svrab

najrýchlejšie odstráni **Dr. Flesch**-a zákonom chránená

„Skaboform-Tmavá masť“

Nešpiní, nemá žiadneho zápachu. Teglik na prábu K 2.30, veľký tegel K 4.—, rodinná dávka K 11.— Adresa K objednaníu:

Dr. E. Flesch-a

„Korona“ gyógyszertara, (Győr).

Zdarma dostane každý na požiadanie

môj hlavný cenník o hodínach, zlatom a striebornom tovare a o hudobných nástrojoch, husle za K 14.—, 20.—, 25.— a vyše. Dobré harmoniky K 70.—, 80.—, 100.—, 120.—, 3 radove K 200.—, 240.—, 280.— Zámena dovolená alebo navrátenie peňazí. Rozposielala na poštovú dobierku alebo na vopred poslaný obnos vývozný dom **Jan Konrad** cis. a k. dvorný zásielca Brúx číslo 1817. (Čechy.)

8 halierov

za poštovú dopisničku stojí Vas môj hlavný cenník, ktorý Vám na požiadanie zdarma pošle prvá dieňa hodin

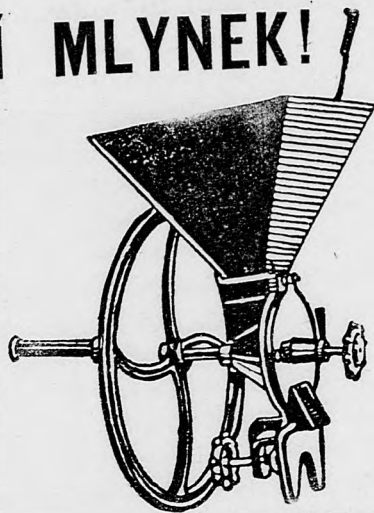

Ján Konrad

cis a k. dvorný zásielca Brúx 1 B. Číslo 1816. Nickel alebo oceleové hodinky K 30.—, 35.—, 40.—, armádne radium hodinky K 25.—, 3.—. Hodinky s dvojitou pokrývkou z bieleho kovu a Gloria striebra K 40.—, 45.—, v goldin zátvorke K 37.—, 43.—. Budičky a stenové hodiny vo veľkom výbere. Zásielky s poštovou dobierkou. Zámena dovolená alebo navrátenie peňazí.

NAJDOKONÁLEJŠÍ MLYNEK!

Ktorým bár aj dieťa, pripraveným na ňom strojom, každého druhu obilie somleť môže na kašu a v akejkoľvek tajnosti. Obrovskej schopnosti roboty. **Bezodkladne k lifrovaniu.** Cena K 150. Tenistý stroj k prípraveníu na stól alebo postavec bez nôh K 120, menší k domácomu upotrebeníu K 80. Objednania prosíme na poštovej poukázke a zaslať treba aj 10 K závdavok. — K odporúčaníu mlynky bezodkladne objednať. — **Výlučná adresa objednaníu:**

PAVEL SOHR

Somoğyszil 35.

fabričný sklad oceleového tovaru.

54 rokov v obchode, vyskúmane dobrá osada na kosy. Nikte nikdy nemal lepšej kosy, ako je naša

Bazilika zlato-kosa.

Nesľubujeme nebo a zem, každému ale, kto s dôverou obráti sa ku nám, pošleme takú trvanlivú ostriu zlatú kosu, za ktorú nás požehnávať bude. Tieto kosy už od 54 rokov rozposielame najväčším pántvám a mnoho tisíc hospodárom. Zárukou dobre stojíme za každú kosu a nesodpovedne zameníme zdarma. — Cena jednej „Bazilika zlatej kosy“ s poštovou dobierkou:

65	70	75	80	85	90	95	100	110	cm.
Cena 7.10	7.30	7.50	7.70	7.90	8.10	8.30	8.50	9.50	Korún

Zvlášťe pre sľubovateľov kôsi! Pri kúpe každých 10 kusov, 1 kus posielame zdarma. Pri kúpe 5 kusov už my znášame poštové strovy! 1 kus diamant oceleového kladivka 2.80. 1 kus 5 kusov už my znášame poštové strovy! 1 kus stroja ku klopaníu ko-y 7.50. K odporúčaníu je čím skorej objednosila ocielky 1.30. 1 kus stroja ku klopaníu. Obrázkový n.š cenník na žiadosť posielame nať si kosy, bo pozdejšie sotva budú k dostaníu. Obrázkový n.š cenník na žiadosť posielame zdarma. K dostaníu u: **Jozef Marosi a Syna Esztergom, 15.** číslo. 54-ročná osada na kosy a veľký obchodný dom.

Šrotujúci stroj.

V hospodárstve nevyhnutne potrebný, šrotuje od najhrubšieho do najmenšieho, pretože stroj najdokonalejšie možno regulovať. Lankej práce schopnosti a hnatia, bo na ňom i dieťa šrotovať môže. Cena s obalením a zárukou 90 korún, s prípravou na nohy 150 korún.

Tieto stroje zhotovuje a zasiela

IMRICH TÓTH, Jászalsószentgyörgy

Pri objednaníu prosím zreteľne udať adresu a železničnú stanicu.

Pôvodná, Tiger kosa.

Striebornej ocele jej jakosť prevyšuje všetky doterajšie fabrikáty, za každú jednotlivú kosu dávame úplnú zárukú, nezodpovedne kose zameníme zdarma. Odporúčame sa, aby každý zavčas ponáhal sa po poste objednať si kosy. Ceny po ďalšie ustanovení: 80 85 90 100 cm. Ku tomu patriace striebornej ocele kladivka od 1. do 5. čísla so zárukou kus po 1.30 K. Futrál na kosu s dvojitou pevnou kotivou č. 7. 1.50 K. Obručka na kosu jednoduchú 8. č. —.80 kor. Obručka na kosu dvojítú č. 8. 1.15 kor. Stroj ku klopaníu kosy č. 9. 8.— kor., cena zaobalenia 1.— kor. Ceny sú v oblihu bez zaväzu. Objednať možno s poštovou dobierkou alebo pri voprednom zaslaní peňazí.

M. LENDVAI

tovarný vývozný dom kôs. Budapest, Kertész-utca 43.